

سوداگری آمریکایی از جنگ

حمزه نودری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

سوداگری مفهومی است متفاوت از سرمایه‌گذاری و بیشتر با مفاهیمی مانند تجارت، دادوستد و معامله‌گری مربوط است. سوداگری گاهی برای اقتصاد کلان اثرات مثبت دارد، اما اغلب تأثیرات منفی دارد. سوداگر هرچیز قابل معامله‌ای را با قیمت کمتر می‌خرد و با قیمت‌های بسیار بالایی به فروش می‌رساند. او از خلا اطلاعات در بازار استفاده می‌کند و سودهای هنگفتی به دست می‌آورد. به هر ترتیب سوداگر مخاطراتی به دلیل نااطمینانی از شرایط بازار تقبل می‌کند. اما نوعی از سوداگری آمریکایی در تهاجم و جنگ آمریکا و اسرائیل با حمایت چندین کشور شکل گرفت که عجیب بود؛ سوداگرانی که از رانت اطلاعاتی دربارہ جنگ بهره بردند و بدون ریسک در بازار سهام یا بنگاه‌های شرط‌بندی، به ثروت‌های چندمیلیون‌دلاری دست یافتند.

در این جنگ بارها اعلام شد معاملاتی غیرمتعارف درست قبل از اعلام رسمی آتش‌بس یا کاهش یا شدت جنگ شکل گرفته که ناشی از رانت اطلاعاتی است. در این جنگ برخی سوداگران آمریکایی که از نزدیکان رئیس‌جمهور یا وزیر دفاع آمریکا بودند، قبل از اعلام رسمی یک رخداد مربوط به جنگ، خرید و فروش‌هایی در بازار سهام انرژی انجام داده‌اند یا بر سر رخداد آینده شرط‌بندی سنگین کرده‌اند که همگی سود خالص بوده است. سود و ریسک در بازار سرمایه به هم مرتبط هستند؛ هرچه ریسک بیشتر باشد، امکان سود بیشتر است. در مقابل پول نقد که نه ریسک دارد و نه سود (با در نظر نگرفتن تورم)، سهام هم ریسک دارد و هم سود. اما سوداگرانی که دسترسی به رانت اطلاعاتی دربارہ جنگ دقایقی قبل از آن داشتند، توانستند بدون مخاطره ثروتی به دست بیاورند که برای اقتصاد جهانی و اقتصاد هر کشوری اثرات منفی دارد. به دلیل داشتن رابطه نزدیک با رئیس‌جمهوری که مدام در حال سفت‌وشل‌کردن جنگ است و شرایط را بسیار مبهم پیش می‌برد، سوداگرانی در سایه‌روشن جنگ، کیسه را پر از پول کردند. لحظه حساس اطلاعات، مفهومی است برای توضیح این وضعیت. آتهایی که در لحظه‌ای حساس از اطلاعات بهره بردند و از بازار به نفع خود استفاده کردند، موضوعی است که در ریاست‌جمهوری‌های قبلی آمریکا که درگیر جنگ بودند کمتر وجود داشت. در این تهاجم و جنگ بزرگ علیه ایران و با دفاع مؤثر ایران و پیچیده‌شدن شرایط برای متجاوزان اخبار و اطلاعات به‌شدت ضدونقیض بود که بازیگران بازار را گیج کرده بود. اما سودگران رانتی در لحظه‌ای حساس از کانال سیاست‌مداران آمریکایی به اطلاعات حساسی دست یافتند که خلاف سازوکارهای بازار بود. سوداگری که چنین به ثروت می‌رسد، از مهم‌بودن شرایط و ناپایداری وضعیت جنگ بیشترین بهره را می‌برد. در این میان، سیاست‌مداری که رانت اطلاعاتی را در اختیار برخی نزدیکانش قرار می‌دهد، بیش از همه وضعیت انحصاری را ایجاد می‌کند و به اقتصاد کشورش لطمه می‌زند.

مهم‌ترین مؤلفه بازارها، اطلاعات است؛ اما اطلاعاتی که به نسبت در اختیار همه بازیگران باشد. باین‌حال، اغلب شاهد عدم تقارن اطلاعات در بازار هستیم که بازیگران با توجه به این عدم تقارن اطلاعات، دست به اقدام می‌زنند. رانت دست‌یافتن به اطلاعات جنگ و آتش‌بس در دست در لحظه حساس از قبیل اعلام عمومی آن، دیگر عدم تقارن اطلاعات نیست، سوداگری سیاسی است. سوداگری آمریکایی به دلیل ارتباط نزدیک با رئیس‌جمهور غیرشفاف و پرносانی که تهاجمی بزرگ علیه ایران آغاز کرده است و بهره‌بردن از اطلاعات نظامی و سیاسی در شرایط حساس، مسئله‌ای است که تا قبل از این، اگر نگویم بی‌سابقه، کم‌سابقه بوده است.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق ۸۶۰۳۶۱۱۹

WWW.SHARGHDAILY.IR

دوشنبه ۳۱ فروردین ۱۴۰۵
۲ ذی‌القعده ۱۴۴۷
۲۰ آوریل ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۲۶۴
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:
شایعه بازتابی از وضعیت جامعه است • تهاجم کم‌سابقه مسکو به اوکراین • شهرهای هوشمند در آستانه جنگ؛ وقتی داده‌ها هم به خط مقدم می‌روند

روایت جنگ‌زدگانی که خانه را در انفجار جا گذاشتند

زندگی معلق در هتل لاله

گزارش تیرتیک رادر صفحه ۷ بخوانید

روایت روزهای حمله به کارخانه‌های پتروشیمی و شرکت فولاد خوزستان که موجب شهادت ۶ کارگر و مصدومیت ۷۰۰ نفر شد

شیفتی که تمام نشد

این گزارش رادر صفحه ۵ بخوانید.عکس:حسن حسینی، فلانا

یادداشت

دیپلماسی و حصول مصالح منافع کشور

احسان هوشمند

خود را بر طرف ایرانی تحمیل کند- موجب شد تا با میانجیگری پاکستان، آتش‌بسی دوهفته‌ای آغاز شود و در اتفاقی بی‌سابقه و بااهمیت، هیئت ایرانی به سرپرستی رئیس مجلس و حضور شماری از مقامات سیاسی، امنیتی و اقتصادی، با طرف آمریکایی به سرپرستی معاون رئیس‌جمهوری آمریکا وارد گفت‌وگو شوند. جدا از نتایج این دیدار، نقش دیدار مقامات دو کشور آمریکا و ایران، آن هم در عالی‌رتبه‌ترین سطوح خود، اتفاق بسیار بااهمیت و معناداری در عرصه سیاست خارجی کشور به‌ویژه در ارتباط با مناسبات ایران و آمریکااست. اگرچه هنوز مشخص نیست آیا با اتمام دوره آتش‌بس، امکان استمرار آن تا حصول یک توافق با آمریکا وجود دارد یا خیر، اما به نظر می‌رسد دیدار مقامات عالی‌رتبه دو کشور ایران و آمریکا با پادرمیانی پاکستان می‌تواند به آغاز دور جدیدی از تحکرات دیپلماتیک میان ایران و آمریکا منجر شود. اگرچه در عرصه بین‌المللی بخشی از جناح تندرو آمریکایی و نیز اسرائیل از حصول هر نوع

یادداشت

افکار عمومی در محاصره روایت‌ها

علیرضا فرحانی‌نژاد

کارشناس رسانه و ارتباطات

ذهن انسان با خلا اطلاعاتی کنار نمی‌آید و تلاش می‌کند این فاصله را از مسیریهای دیگر برکند. در نتیجه بخشی از جامعه برای یافتن روایت‌ها و توضیح‌های بیشتر به سمت برخی شبکه‌های ماهواره‌ای یا محتوای پرتفرم‌های اجتماعی گرایش پیدا کرده‌اند. این بستری رسانه‌ای نیز مانند هر رسانه دیگری، جهان را از زاویه نگاه و چارچوب‌های خاص خود روایت می‌کنند. انتخاب واژه‌ها، نحوه روایت تصاویر، برجسته‌سازی برخی جزئیات و نادیده‌گرفتن بخش‌های دیگر، همگی می‌توانند جهت‌گیری یک روایت را شکل دهند. به همین دلیل بسیاری از این محتواها علاوه بر اطلاع‌رسانی، قادرند فضای ذهنی و عاطفی مخاطبان را نیز تحت تأثیر قرار دهند و برداشت عمومی از واقعبیت را به سمت رویکرد مدنظر خود سوق دهند. در علوم شناختی و روان‌شناسی اجتماعی، انسان موجودی روایت‌جو توصیف می‌شود؛ یعنی ذهن ما برای آگاهی‌تشی و ابهام، همواره در پی ساختن چارچوبی برای فهم جهان است. در نظریه «چارچوب‌سازی» (Framing Theory) بیان می‌شود که افراد رویدادها را نه براساس خود واقعبیت، بلکه براساس چارچوبی معنایی که برای آنها ارائه می‌شود، درک می‌کنند. در این چارچوب‌ها ممکن است علایق شخصی و سوگیری‌های ذهنی به صورت آگاهانه یا ناخودآگاه به واسطه رسانه‌ها، فعالان شبکه‌های اجتماعی یا حتی کاربران عادی تولید و بازنشر شوند. در نتیجه، اختلاف روایت‌ها بیش از آنکه اختلاف در خود واقعبیت باشد، اختلاف در چارچوب‌هایی است که برای تفسیر واقعبیت پیشنهاد می‌شود. این نقطه آغاز بسیاری از سوت‌نقاهم‌ها، تنش‌ها و دوقطبی‌های امروزی است. جامعه‌های است. در میان روایت‌های متعدد و گاه متناقض، تلاش می‌کند تصویر روشن‌تر به دست بیاورد، اما در میان انبوه پیام‌ها، مسیر

سخنگوی شورای شهر تهران خبرداد

نقشه تهران برای بازسازی و اسکان آسیب‌دیدگان جنگ

۷

برگزیده‌ها

روایت «شرق» از تازه‌ترین تحولات عرصه سیاست خارجی و میدانی

نقطه‌ای بین جنگ و صلح

ترامپ مدعی دور جدید مذاکرات در سه‌شنبه این هفته در اسلام‌آباد شد

۲

خشم اروپا از تل‌آویو

پایان سکوت در قاره سبز

۴

تهدید بمباران نیروگاه‌ها، استقبال ایرانیان از نیروگاه‌های خانگی خورشیدی و انرژی تجدیدپذیر را به دنبال داشت

راهکار ناگزیر برق

۳

نگاه

زبان تهدید

در پوپولیسم دیجیتال

یادداشتی از فرهاد نوابی

۸

تفویض اختیار یا واگذاری مسئولیت بدون پاسخ‌گویی؟

یادداشتی از رحمت‌الله درجانی

۸

یادداشت

سازمان کنفرانس اسلامی

و مزه زندگی

محمدجواد لسانی

سوای هر نتیجه‌ای که از رفت‌وآمد هیئت‌های ایرانی و پاکستانی برای توافق حاصل شده، یک چیز کاملاً حس می‌شود و برپای همگان عیان شده است: آغازش در بازگشت مسافران نگران و دلواپس به شهرها و خانه‌هایشان بود. ادامه‌اش، جنب‌وجوش در پیاده‌روها و مراکز خرید است و مشاهده چهره‌های منتظر و گاهی امیدوار در خیابان‌ها که حرف‌هایی هم برای گفتن دارند. این نشانه‌ها به عبارتی یعنی زندگی با آتش‌بس جریان قوی‌تری پیدا کرده و رگ‌های شهر دوباره جانی گرفته‌اند تا همه از کار ماندگان، به نحوی که در جهاد ملی تعریف می‌شود، بتوانند با ترمیم نارسایی‌ها دوباره بر سر کارشان حاضر شوند. بحث مردم با خوش‌بینی یا حتی بی‌تفاوتی به خبرها و خط‌نشان‌های جنگی نیست، بلکه از نگاهی دیگر با تردید از توافقی گپ می‌زند که به‌طور خزنده دارد از راه می‌رسد. هیئت پاکستانی هم به همه جاسر می‌زند؛ از ترکیه تا کشورهای حاشیه خلیج فارس. شهباز شریف، به‌عنوان یک میانجیگر تلاش می‌کند کاری بزرگ به نام خویش انجام دهد، اگر بتواند. عده‌ای هم البته هستند که به مذاکرات بدبین هستند؛ اینکه تکلیف نهایی را چه عامل کارسازی تعیین می‌کند، آن را هم نمی‌دانند. برای همین است که به کلیت دیک توافق خوش‌بین نیستند اما مطمئن هستند که روزی با شمی می‌رسد که جنگی دوباره یا این جزئومه متصل به استخبار جهانی رخ دهد و تا نابودی کامل آن، بی‌توقف پیش خواهد رفت. نکته مهم این است که آیا قاطبه مردم هم با این توصیه اثبات‌نشده همراهی دارند یا خیر. و در مجموع به تحقق آن امیدوار باشند یا نباشند؟ پرسش‌های آنها بسیار است؛ اینکه اگر شروط ایران به تحقق رسید، از شماران خواسته‌ها، پول‌های بلوکه‌شده است؛ آیا آن مبالغ هنگفت به جیب مردم ایران به‌ویژه استان‌های محروم کشور سرازیر می‌شود یا خیر؟ دغدغه آنکه پول‌ها به جاهایی برسد که در چارچوب منافع ملی نباشد یا به نوعی پنهان و دور از دسترس رانت‌خواری شود، سبب‌ساز نگرانی آنهاست.

۴

ادامه در صفحه ۳

۴

ادامه در صفحه ۵